

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Mfv.I.10.741/2016/3.

A tanács tagjai: . Hajdu Edit a tanács elnöke
Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna
előadó bíró
Dr. Tánczos Rita bíró

A felperes:

Az alperes:

Az alperes képviselője:
Dr. Mocsai Sándor ügyvéd

A per tárgya: munkaviszony helyreállítása

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:
Budapest Környéki Törvényszék 8.Mf.21.295/2015/4.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:
Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság
1.M.1125/2013/30.

Rendelkező rész

A Kúria a Budapest Környéki Törvényszék 8.Mf.21.295/2015/4. számú ítéletét hatályában fenntartja.
Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az államnak - külön felhívásra - 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes 2006. január 16-ától állt az alperes alkalmazásában munkaszerződéssel villanyszerelő munkakörben. A munkaidejét a felek napi 8 órában határozták meg. Mivel a foglalkoztatás ideje alatt az alperes nem tudott rendszeresen munkát biztosítani a felperes részére, a 2009-től 2013-ig terjedő időszakban kisebb-nagyobb megszakításokkal, több helyszínen különböző ideig dolgozott.
- [2] B.F. Kormányhivatala Munkavédelmi és Munkaügyi Szakigazgatási Szerve 2013. július 18-án a felperes munkavégzésének helyszínén munkaügyi ellenőrzést tartott, amelynek eredményeként az alperest 60.000 forint munkaügyi bírsággal sújtották. Megállapították, hogy N.A. munkatársával együtt az alperes nem tett eleget határidőben a 2011. évi LXXV. törvény 11. § (1) bekezdésében foglalt kötelezettségének, azaz az egyszerűsített foglalkoztatás keretében alkalmazott két személyt a munkakezdés előtt az adóhatóságnál nem jelentette be. Az eljáró munkaügyi felügyelő tájékoztatta a felperest arról, hogy az illetékes társadalombiztosítási szervek nyilvántartásai szerint munkaviszonya az alperesnél 2009. december 31-én megszűnt.
- [3] 2013. szeptember 2-án B.F. Kormányhivatala Egészségbiztosítási Pénztári és Szakigazgatási Szerve ezt az információt megerősítette, ezért a felperes 2013. szeptember 6-án az alperes ügyvezetőjéhez fordult és levelében kérte, hogy a jogszabályban foglalt igazolásait és a munkaviszonya megszüntetéséről szóló iratot a részére küldje meg. Az alperes törvényes képviselője ezt követően személyesen adta át a felperesnek a jövedelemigazolást, amelyen a jogviszony megszüntetés időpontjaként 2009. december 31-ét tüntették fel. A megszüntető okirattal a felek nem rendelkeztek.
- [4] Az alperes kimutatásai és az általa a Nyugdíjfolyósító Igazgatóság részére küldött adatok szerint a felperes 2006. október 1-jétől december 31-éig, 2007. január 1-jétől december 31-éig, 2008. január 1-jétől január 31-éig, majd 2008. szeptember 1-jétől december 31-éig, 2009. február 16-ától február 28-áig, március 1-jétől december 31-éig fizetés nélküli szabadságon volt. Ezt a felperes mindvégig tagadta.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [5] A felperes többször módosított keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperesnél a munkaviszonya 2006. január 16-ától 2013. július 18-áig folyamatosan fennállt. Ezen időszakra részére fizetés nélküli szabadság kiadása nem történt, illet ő soha nem igényelt a munkáltatótól. Kérte továbbá a bíróságot, hogy kötelezze az alperest „az elmaradt járulékok megfizetésére”, és a munkaviszonya utólagos bejelentésére.
- [6] Az alperes a kereset elutasítását és a felperes perköltségben való

marasztalását kérte. Hivatkozása szerint a felperes munkaviszonyát 2009. december 31-én közös megegyezéssel szüntették meg, amelyet a munkáltató kezdeményezett, és amelyet a felperes aláírt. A felperes tisztában volt a munkaviszony megszüntetésével, az ezt követő időszakban külföldön dolgozott, illetve egyéni vállalkozóként, továbbá alkalmanként mint vállalkozó az alperes is foglalkoztatta.

Az első- és másodfokú ítélet

- [7] A Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 1.M.1125/2013/30. számú ítéletével megállapította, hogy a felperes munkavállaló az alperes munkáltatóval 2006. január 16. napjától 2013. július 18. napjáig folyamatosan munkaviszonyban állt, részére fizetés nélküli szabadságot nem adtak. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte az alperest, hogy az állam javára illetéket fizessen.
- [8] Az elsőfokú bíróság ítéletében rögzítette, hogy a felek jogviszonyára 2012. június 30. napjáig a Munka törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény (régí Mt.), 2012. július 1-jétől a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (új Mt.) az irányadó.
- [9] A bíróság a Polgári perrendtartásról szóló 1959. évi IV. törvény (régí Ptk.) 326. §-ára hivatkozással elsődlegesen a felperesi követelés elévülését vizsgálta. A felek nyilatkozatai, a tanúk vallomásai, valamint az okirati bizonyítékok alapján arra a következtetésre jutott, hogy a felperesnek 2013. július 18-át megelőzően nem volt tudomása az alperesnél fennállt munkaviszonya megszüntetéséről, sem arról, hogy az alperes 30 és fél hónap fizetés nélküli szabadságot „jelentett le” a társadalombiztosítási szerveknél. Rögzítette, hogy a felperes igényének elévülése nyugodott, az elévülési idő 2013. július 18-án kezdődött, így a felperes az igényét határidőben érvényesítette.
- [10] Kifejtette, hogy az alperes a perben hivatkozott rá, azonban sem okirattal, sem tanúval nem bizonyította azt az állítását, hogy az általa állított jogviszony megszüntetést követően a felperest alkalmanként nem munkaviszonyban, hanem más jogviszonyban foglalkoztatta. A bíróság tájékoztatása és felhívása ellenére sem csatolt vállalkozási szerződést vagy számlát, sem egyszerűsített foglalkoztatási vagy egyéb, a felperessel kötött megállapodást állításai alátámasztására. Tanúbizonyítást sem indítványozott arra nézve, hogy a felperessel szóban állapodott meg a munkavégzésben.
- [11] Az alperes bizonyítási kötelezettsége ellenére nem tudta igazolni, hogy 2009. december 31-ével szabályszerűen, a felperes által is aláírt közös megegyezéssel szüntette meg a munkaviszonyt, és azon állítását sem, hogy a megszüntetéshez kapcsolódó kilépő igazolásokat a munkavállaló részére kiadta. D.i., p.r. tanú a jogviszony megszüntetés körében ellentétes nyilatkozatokat tett.

- [12] Az elsőfokú bíróság kifejtette, hogy a perben az alperesnek kellett azt is bizonyítania, hogy a régi Mt. 138. § - 140. §-ában foglaltak szerint a felperes kérelmére került sor részére 2006., 2007., 2008. és 2009. években összesen 30 és fél hónap fizetés nélküli szabadság kiadására. Ezt az alperes nem tudta igazolni, bizonyítást nem ajánlott fel. A törvényes képviselőjének erre vonatkozó előadását a meghallgatott tanúk egyike sem erősítette meg, írásbeli kérelmet, illetve a felperesnek címzett írásbeli tájékoztatást az alperes nem csatolt.
- [13] Bizonyítottság hiányában a bizonyításra kötelezett alperes terhére értékelte és a keresetnek helyt adva állapította meg, hogy a felperes részére fizetés nélküli szabadság kiadása 2006. január 16. és 2013. július 18. között folyamatosan fennálló munkaviszony alatt nem történt.
- [14] A bíróság hatásköre hiányában, továbbá mint idő előttit utasította el a felperesnek a 2010. január 1-jétől 2013. július 18-áig fennállt munkaviszonya hatóságok felé bejelentésére, továbbá a járulékok, adók utólagos bevallására és befizetésére vonatkozó kereseti kérelme teljesítését. Az alperes abban az esetben (és azt követően) köteles az irányadó jogszabályokban előírt fenti kötelezettségeinek eleget tenni, amennyiben a bíróság ítélete jogerőre emelkedik.
- [15] Az alperes fellebbezése folytán eljáró Budapest Környéki Törvényszék 8.Mf.21.295/2015/4. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, fellebbezett részében helybenhagyta, és az alperest fellebbezési illeték fizetésére kötelezte.
- [16] A másodfokú bíróság ítélete szerint az elsőfokú eljárásban az alperes állította, hogy a felperes munkaviszonya 2009. december 31-én közös megegyezéssel szűnt meg, és részére a munkáltató az igazolásokat megküldte. Az alperes fellebbezési érvelésével ellentétben ezt a perben nem a felperesnek, hanem az alperesnek kellett bizonyítania, ami nem történt meg. Az, hogy a felperesnek a munkaügyi ellenőrzés időpontjában tudnia kellett a munkaviszonya korábbi megszüntetéséről, önmagában a munkaügyi bíróságot kiszabó határozat, illetve a felperes meghallgatásáról készült jegyzőkönyv nem igazolja. A felperes a jegyzőkönyv felvételének, illetve aláírásának körülményeire előadta, hogy a biztosítási jogviszonyának évekkel korábbi megszűnése annyira megrökönytetette, hogy nem tudott odafigyelni, mit ír alá. Az elsőfokú bíróság a határozat, illetve a jegyzőkönyv tartalmát valóban nem értékelte, azonban a másodfokú bíróság álláspontja szerint a felperes által előadottak életszerűek voltak, és azt az egyéb peradatok is igazolták.
- [17] Az alperes állításával ellentétben D.I., P.R. nem igazolták, hogy a felperessel a munkaviszonya megszüntetésében megegyeztek. P.R. vallomása szerint a munkáltató döntése volt a munkaviszony megszüntetése, és a közös megegyezésről készült iratot ő készítette. Arról azonban semmilyen tudomása nem volt, hogy ezt

mikor és hogyan adták át a felperesnek. D.I. megerősítette a munkaviszony megszüntetését azzal, hogy azt az alperes kezdeményezte, és emlékezete szerint aláírtak „papírt”. Az alperes a bírói gyakorlat és az új Mt. alapján arra helyesen utalt, hogy adott esetben szóbeli megállapodás is megszüntetheti a munkaviszonyt, ennek tényét azonban az arra hivatkozó félnek kell kétséget kizáróan bizonyítania, amely a jelen perben nem történt meg.

- [18] A munkaviszony létesítését a régi és az új Mt. is a munkaszerződés megkötéséhez köti, amelynek kötelező tartalmi eleme a munkabér, a munkakör, illetve a munkavégzés helye. A felperesnek volt munkaszerződése, az tartalmazta a törvény szerinti kötelező elemeket. A lefolytatott bizonyítási eljárás igazolta, hogy a munkaviszony jellemzői 2010-től nem változtak a munkaidő beosztása, illetve a munkavégzési helyszínek tekintetében, Demeter István pedig elismerte, hogy a felperesnek a munkájáért fizettek. A perbeli adatok alátámasztották, hogy a felperes foglalkoztatása az általánostól eltérő volt, azonban ez önmagában munkaviszony hiányára nem utal. A régi és az új Mt. is a munkáltató alapvető kötelezettségeként határozza meg a munkavállaló foglalkoztatását, amennyiben az alperes ennek nem tett eleget, az az ő terhére esik.
- [19] Az elsőfokú eljárás adatai igazolták, hogy az alperes egyoldalúan jelentett hosszú időn keresztül fizetés nélküli szabadságot még olyan időszakokra is, amikor általa is elismerten számára a felperes munkát végzett.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [20] Az alperes felülvizsgálati kérelme elsődlegesen a másodfokú bíróság ítéletének „megváltoztatására” irányult, másodlagosan az ítéletek hatályon kívül helyezése mellett az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítását kérte a felperes perköltségben való marasztalása mellett.
- [21] A felülvizsgálati érvelés szerint az első fokon eljáró bíróság megsértette a Pp. 206. §-ának (1) bekezdésében foglaltakat, amikor arra a következtetésre jutott, hogy a felek között 2006. január 16-ától 2013. július 18-áig munkaviszony állt fenn.
- [22] Az elsőfokú bíróság a Pp. 3. § (3) bekezdése szerinti tájékoztatása értelmében az alperest terhelte a bizonyítás arra nézve, hogy a felperessel 2006. január 16-án létesített munkaviszony 2009. december 31-ével az általa említett módon szabályszerűen, a felek közös megegyezésével szűnt meg, és ekkor a felperes részére kiadta az ehhez előírt igazolásokat. Az alperes a munkaviszonyt megszüntető okiratot nem tudta a per során csatolni, mivel az már nem állt a rendelkezésére, ugyanakkor nyilatkozatot tett, illetve az ügyvezető és P.R. tanúvallomása is megerősítette azt a tényt, hogy a munkaviszony megszűnt. Amennyiben az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az írásbeli megszüntetés ténye bizonyítatlan maradt, abban az esetben a régi Mt. 87. §-ának (2) bekezdése és a

bírói gyakorlat alapján vizsgálni kellett volna, hogy a felek szóban miben állapodtak meg. Az elsőfokú bíróság tehát elmulasztotta a tájékoztatási kötelezettségét [Pp. 3. § (3) bekezdés] a bizonyítási teherről, ami a tényállástisztázási kötelezettség elmulasztását is jelenti.

- [23] Az elsőfokú bíróság szerint az alperest terhelte annak igazolása is, hogy 2009. december 31-ét követően a felperes az általa állítottak szerint alkalmi jelleggel polgári jogi jogviszonyban, illetőleg egyszerűsített foglalkoztatás keretében végzett számára munkát. A bíróság nem vette figyelembe a B.F. Kormányhivatalának Munkavédelmi és Munkaügyi Szakigazgatási Szerve határozatát, illetve az ehhez kapcsolódó jegyzőkönyvet, ott ugyanis a felperes azt állította, hogy „a T.V. Kft. alkalmazásában áll, 2013. július 15-én, 16-án, 17-én és 18-án dolgozott, a munka alkalmi jellegű. Munkába P.R. ügyvezető megbízásából D.I. állította, szóban állapodtak meg, munkaszerződést, egyéb más megállapodást nem kötöttek”. A Pp. 195. § (1) bekezdése értelmében az olyan papír alapú vagy elektronikus okirat, amelyet a bíróság, közjegyző, vagy más hatóság, illetve közigazgatási szerv ügykörén belül, a megszabott alakban állított ki, mint közokirat bizonyítja a benne foglalt intézkedést vagy határozatot, továbbá az okirattal tanúsított adatok és tények valóságát. Az eljáró bíróságok ellenbizonyítást nem folytattak le, a felperes nyilatkozatai a közokirat tartalmának valótlansága tekintetében nem fogadhatóak el. A bíróságokat kötötte a közokirat bizonyító ereje, ezért annak figyelmen kívül hagyásával a Pp. 206. § (1) bekezdése sérült.
- [24] A felek között munkaviszony nem állt fenn a munkaügyi ellenőrzés időpontjában, munkavégzésre nem a munkaszerződés szerinti tartalommal került sor, hanem a felek attól eltérő szóbeli megállapodása alapján. A határozatban foglalt nyilatkozat szerint az az életszerű és logikus következtetés vonható le, hogy a peres felek a korábbi munkaviszonyt maguk között megszüntették, és az egyszerűsített foglalkoztatásról szóló 2010. évi LXXV. törvény 2. § 3. pontjában definiált alkalmi munka mint atipikus munkaviszony keretében végezte a felperes a munkát. Az alkalmi munka párhuzamos fennállása rendes munkaviszonnyal fogalmilag kizárt, és ez tükröződik az Mt. 201. §-ában is.
- [25] A felperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában való fenntartására irányult.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [26] A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.
- [27] A Pp. 275. § (2) bekezdés alapján a Kúria a jogerős ítéletet csak a felülvizsgálati kérelem és a csatlakozó felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatta felül.
- [28] Az alperes alaptalanul sérelmezte a Pp. 3. §-ának (3) bekezdésében foglalt kioktatási kötelezettség megsértését, állítva, hogy a felek

nem voltak tisztában azzal, miszerint bizonyítaniuk kell, hogy a perbeli időszakban megállapodásuk alapján teljességbe mehetett a jogviszony megszüntetése.

- [29] Ezzel ellentétes azonban az alperes fellebbezésének (31. sorszámú irat) 2. bekezdése, amelyben maga állította, hogy „a közös megegyezés megtörténtét megfelelően bizonyítják Paulheim Rita és Demeter István tárgyaláson elhangzott nyilatkozatai”. Ebből következően pedig nem hivatkozhat arra, hogy nem volt tisztában a felülvizsgálati kérelemmel érintett körben azzal, milyen bizonyítási kötelezettség terheli.
- [30] Az alperes a Pp. 195. § (1) bekezdésének megsértését is állította arra hivatkozással, hogy a felperes közokiratba foglalt nyilatkozatát a bíróságok nem értékelték megfelelően. A következőes ítélkezési gyakorlat szerint az olyan közokirat, amely valakinek a nyilatkozatát tartalmazza, kizárólag azt bizonyítja, hogy a nyilatkozatot a közokiratban meghatározott személy megtette, azt olyan módon, akkor és ott tette, ahogy az a közokiratban szerepel. Azt, hogy a nyilatkozat való vagy sem, a bíróság szabad mérlegeléssel állapítja meg. A nyilatkozatban foglalt tények tekintetében az ilyen okiratnak bizonyító ereje nincs. Ebből következően pedig a bíróságok valamennyi rendelkezésre álló bizonyíték együttes értékelése mellett helytállóan nem tulajdonítottak kiemelt jelentőséget a felperesnek az ellenőrzéskor az alkalmi munkavégzésre vonatkozóan tett nyilatkozatának, amelyet elmondása alapján, életszerű, hogy zavart tudatállapotban tett.
- [31] Az Mt. 201. §-ra hivatkozással az alperes helyesen állította, hogy alkalmi munkavégzésre irányuló jogviszony és munkaviszony egyszerre nem állhat fenn. Mivel a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján a munkaviszony léte nyert bizonyítást (Pp. 206. §), alaptalan volt az alperes alkalmi munkavégzés megállapítására irányuló előadása.
- [32] A bíróságok a rendelkezésre álló bizonyítékokat, okiratokat, tanúvallomásokat a Pp. 206. § (1) bekezdésének megfelelően a bizonyítékok egybevetése alapján összességükben értékelték, mérlegelésükről a Pp. 221. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően indokolási kötelezettségüknek eleget téve számot adtak. Megemlítették azokat a körülményeket, amelyeket a bizonyítékok mérlegelésénél irányadónak vettek, illetve utaltak azokra az okokra, amelyek miatt valamely tényt nem találtak igazoltnak. Mérlegelésük megfelelt a logika szabályainak, nem minősült iratellenesnek vagy kirívóan okszerűtlennek. Ebből következően pedig a Kúria jogszabálysértésre okot adó körülményt nem talált.
- [33] A kifejtettekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján.

Záró rész

- [34] A felperesnek felülvizsgálati költség iránt igénye nem volt, ezért

az erről szóló határozathozatalt a Kúria a Pp. 79. § (1) bekezdés alapján mellőzte.

- [35] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése alapján nyilvános tárgyaláson bírálta el.

Budapest, 2017. október 4.

Dr. Hajdu Edit s.k. a tanács elnöke, dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. előadó bíró, dr. Tánczos Rita s.k. bíró